

Hevoset maaseudulla – nuoret mukana: kyselytutkimuksen keskeiset havainnot

29.12.2025

Hevosala on monelle muutakin kuin elinkeino tai harrastus – se on osa arkea, yhteisöä ja maaseudun elinvoimaa. Hevoset maaseudulla – nuoret mukana (HENU) -hanke pyrkii vahvistamaan tätä kokonaisuutta tarjoamalla nuorille uuden väylän hevosten pariin ilman suorituspaineita. Tavoitteena on päivittää hevosenhoitajakulttuuria tähän päivään ja rakentaa toimintamalli, jossa nuorten kiinnostus ja tallien arjen tarpeet kohtaavat.

Hankkeessa mukana olevat tallit eivät ole ratsastuskouluja, vaan painopiste on hevosten hoitamisessa ja talliarjen perusteissa. Nuorille tarjotaan selkeät pelisäännöt, turvallisuusohjeet ja mahdollisuus osallistua tallitöihin ohjatusti. Ensimmäisillä kerroilla mukana on hankevetäjä, minkä jälkeen nuoret voivat sopia itsenäisistä käynneistä tallinpitäjän kanssa. Tavoitteena on, että toiminta jatkuu hankkeen jälkeen tallien ja nuorten omana yhteistyönä. Valmis konsepti on tarkoitus jalkauttaa hevosjalostusliittojen käyttöön ja mahdollistaa sen hyödyntäminen myös valtakunnallisesti.

Tämä artikkeli perustuu opinnäytetyöhön, joka toteutettiin HENU-hankkeen toimeksiantona. Kyselytutkimuksen tavoitteena oli tuottaa hankkeelle ajantasaista tietoa nuorten ja tallitoimijoiden tarpeista sekä tukea hankkeen toimintamallin kehittämistä.

HENU-hankkeen tavoitteena on päivittää hevosenhoitajakulttuuria tähän päivään ja rakentaa toimintamalli, jossa nuorten kiinnostus ja tallien arjen tarpeet kohtaavat (kuva: Elina Hakola, 2025).

Nuoret kaipaavat selkeyttä ja tietoa

Opinnäytetyön kyselytutkimus osoittaa, että nuorten hevosharrastus on nykyään vahvasti ratsastuspainotteista. Hevosten hoitaminen tapahtuu usein vain ratsastustuntien yhteydessä, eikä perinteinen hoitajatoiminta ole yhtä näkyvää kuin aiemmin. Nuoret hakeutuvat talleille pääasiassa sosiaalisten suhteiden kautta, eivätkä he tiedä, millaisia talleja on olemassa tai mistä hoitohevosta voisi kysyä.

Nuoret toivovat ennen kaikkea selkeää tiedotusta ja kirjallisia ohjeita. Ratsastuskoulut ovat näkyvimpiä toimijoita, mutta esimerkiksi ravi- ja kasvatustallien tarjoamat mahdollisuudet jäävät monille tuntemattomiksi. Selkeä ohjeistus madaltaisi kynnystä tulla tallille ja lisäisi turvallisuuden tunnetta.

Tallitoimijat kaipaavat tukea ja rakenteita

Tallinpitäjät pitävät nuorten mukanaoloa arvokkaana: nuoret tuovat elämää, yhteisöllisyyttä ja mahdollisuuden siirtää hevostaitoja eteenpäin. Samalla he nostavat esiin arjen realiteetit – nuorten osaamattomuus, ohjaustarpeen kasvu ja vastuu- sekä turvallisuuskysymykset kuormittavat toimintaa. Resurssit ovat rajallisia, ja nuorten sitoutuminen koetaan aiempaa satunnaisemmaksi.

Tallitoimijat toivovat selkeitä toimintamalleja, perehdytyksen tukea ja kanavia tavoittaa motivoituneita nuoria. Perinteiseen tallityttökulttuuriin ei ole paluuta, mutta tarve yhteisöllisyydelle ja osaamisen siirtymiselle on edelleen vahva.

Tarpeet eivät ole ristiriidassa – polut vain puuttuvat

Nuorten ja tallien toiveet ovat yllättävän yhteneviä. Molemmat korostavat hyvää ilmapiiriä, yhteisöllisyyttä ja hevosten hyvinvointia. Nuoret haluavat oppia ja osallistua, ja tallit kaipaavat innokkaita tekijöitä. Haasteena ei ole halun puute, vaan rakenteiden puuttuminen: hiljainen tieto ei enää siirry itsestään, eikä nuorten omaehtoinen hakeutuminen talleille ole yhtä luontevaa kuin ennen.

HENU vastaa ajankohtaiseen tarpeeseen

HENU-hankkeessa pilotoitu toimintamalli pyrkii vastaamaan juuri tähän muutokseen. Mallissa korostuvat:

- selkeä viestintä
- nuorten perehdyttäminen
- tallien erilaisten resurssien huomioiminen
- turvalliset ja suunnitelmalliset toimintatavat

- hevosten hyvinvointi ja nykyaikainen hevostaitojen opetus

Tavoitteena ei ole lisätä tallien kuormitusta, vaan tukea nuorten mukaan ottamista tavalla, joka hyödyttää molempia osapuolia. Malli tarjoaa matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia myös niille nuorille, joilla itsenäisesti ole resursseja löytää hevosharrastuksen pariin, vaikka halua olisikin, kuten syrjäytymisvaarassa olevat nuoret, maahanmuuttajat tai ne nuoret, joille harrastus ei ole taloudellisesti mahdollista.

Kohti elävää ja kestävää hevostaloutta

Tulokset osoittavat, että nuoret ovat edelleen merkittävä voimavara talleilla. Hevosten parissa toimiminen kiinnostaa, kunhan tarjolla on selkeitä ohjeita, turvallisia rakenteita ja avoimia ovia. Tallien näkökulmasta nuoret voivat olla tärkeä osa hevostalouden jatkuvuutta – kunhan heidät perehdytetään ja otetaan mukaan suunnitelmallisesti. Lisäksi tulokset osoittavat, että nuorten sitouttaminen on yksi keskeisistä haasteista, ja juuri tähän HENU-malli pyrkii tuomaan ratkaisuja.

HENU-malli tarjoaa tähän konkreettisen työkalun. Se auttaa sopeuttamaan hoitajakulttuurin nykypäivään, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja tukee sekä hevosten että ihmisten hyvinvointia. Jatkossa on tärkeää tutkia, miten malli toimii erilaisilla talleilla, miten hiljainen tieto siirtyy uudessa toimintaympäristössä ja miten toimintaa voidaan skaalata ilman, että se kuormittaa yrittäjiä liikaa.

Kokonaisuutena tutkimus osoittaa, että HENU-hankkeen kaltaiselle kehittämistyölle on selkeä valtakunnallinen tarve. Malli tarjoaa vastauksen sekä nuorten, että tallien toiveisiin – ja avaa mahdollisuuden rakentaa elävää, kestävää ja yhteisöllistä hevostaloutta tulevaisuuteen.

Euroopan unionin osarahoittaman Hevoset maaseudulla – nuoret mukana -hankkeen päätoteuttajana toimii Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SEAMK) ja osatoteuttajana Etelä-Pohjanmaan Hevosjalostusliitto ry. Hanke toteutetaan EU:n maaseuturahoituksen ja Leader-ohjelman tuella. Lisätietoa hankkeen verkkosivuilta: https://projektit.app-staging.seamk.hion.dev/kestavat-ruokaratkaisut/hevoset-maaseudulla-nuoret-mukana-henu/**Elina Hakola**
projektipäällikkö, Hevoset maaseudulla – nuoret mukana -hanke
SEAMK

Kirjoittaja valmistui jouluna 2025 agrologiksi SEAMKista ja toimii osa-aikaisena projektipäällikkönä HENU-hankkeessa. Harrastaa vapaa-ajallaan pitkiä maastoratsastuslenkkejä.

#henu #hevosetmaaseudullanuoretmukana #hevosharrastus #hevosenhoitokulttuuri #kyselytutkimus